

□ Detta reportage från FV Halmstadsskolor blev redaktör K G Wahlstedts (signaturen Kåwe) sista uppdrag för TIFF, innan han så hastigt gick bort i november -78. Wahlstedts efterlämnade manuskript har aktualiserats av redaktionen i samråd med F14.

Flygvapnets Halmstadsskolor

Det har gått upp och ned för Flygvapnets Halmstadsskolor, F14, i livets olika skiften. Men idag är man tydligen på toppen av utvecklingskurvan. Man kan redovisa en mycket stor utbildningsverksamhet omfattande 3 200 elever per verksamhetsår. Denna siffra väntas emellertid stiga ytterligare när enheten för brandförvars- och räddningsutbildning – f.n. under etablering – når full verksamhet.

Flygvapnets Halmstadsskolor är fortfarande under utveckling och detta gäller i synnerhet de fyra "tunga" skolenheterna i organisationen:

- Basbefälsskolan BBS,
 - Sambands- och stabstjänstskolan FSS,
 - Flygvapnets tekniska skola FTS,
 - Flygvapnets flygmaterielskola FFS.
- Enheten för brandförvars- och räddningsutbildning, som skall integreras i BBS, får delvis unika resurser vad gäller utbildningsmateriel. Bl.a. har man en tankanläggning (2 tankar) innehållande sammanlagt 50 000 liter bränsle för övningsändamål. Bränslet trycks ut till övningsplattan genom ett sprinklersystem. Allt spillbränsle och överflödigt släckningsvätska går tillbaka till en speciell reningsanläggning med uppsamlingsbassänger, allt för att klara miljökraven. Hit kommer man att

förlägga huvuddelen av flygvapnets utbildning i brandförvars- och räddningstjänst.

Skummande aktivitet

Det är följaktligen fråga om en sjudande – eller ska vi kanske säga skummande – aktivitet både ovan- och nedanför galgberget i Halmstad. "Flygvapnet minskar visserligen i omfång men ökar i kvalitet", säger man själva i den presentationsskrift som lämnas till nytillträdande personal och elever. Visst är det sant.

Att kursinnehållet är av hög standard kan många f.d. elever omvittna. I de flesta fall har man lyckats skaffa modernaste materiel för undervisningen. Eleverna består av anställda och speciellt uttagna värnpliktiga med intresse för att vidareutbilda sig. På detta sätt får man en hög standard på elevkadern.

Nya skolbygget i blickfånget

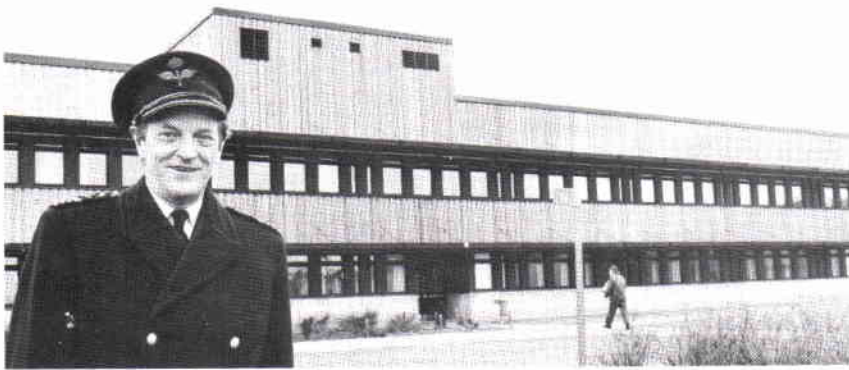
Basbefälsskolan, den största av skolenheterna, har nu förmånen att tillsammans med Flygmaterielskolan få bedriva undervisningen i en ny skolbyggnad, vars huvuddel uppfördes 1971-72 och som fick en tillbyggnad 1976, vari TELUB AB inredde en stor spelanläggning med många finesser (TIFF 1/77). I spelanläggningen ingår salar och s.k. grupprum, vari man riggar upp autentiska krigsbasmiljöer för övningar i bl.a. sambandstjänst, ordergivning m.m. Dessutom förfogar man över speciella övningsområden på längre eller kortare avstånd från skolan. Riggas för fpl 35 och 37 – inklusive automatiska testsystemet ATE finns i den nya skolbyggnaden för Flygmaterielskolans utbildning. Allt i en toppmodern och för ändamålet välplanerad miljö.

Reprocentral med kapacitet

En skola som F14 kräver naturligtvis massor av kompendier, bilder m.m. för undervisningen. För framställning av sådant material har man etablerat en reproavdelning med stor kapacitet. Chef för denna är flottiljefotografen Rolf Hellén. Tillsammans med sina medarbetare förser han nu skolorna med erforderligt pappersmaterial, liksom diabilder och annat nödvändigt. Två offsetpressar och flera olika kopieringssystem framställer under ett verksamhetsår mer än 1,6 miljoner sidor, mer än 50 000 zerografikopior,

En tankbil har exploderat. Enheten för brandförvars- och räddningsutbildning övar på F14.

CF 14, överste Tage Junger, framför den nya skolbyggnaden som inrymmer BBS och FFS.

Spelanläggningens kommandocentral i BBS, Basbefälsskolan.

FFS maskinskrivningslärarinna Margit Rydkvist leder övningarna med en ljustavla.

drygt 7 000 stordia och nära 17 000 storkopior bl.a. Utbyggnaden av reprocentralen räknar man förstärkt nog som ett lyckokast.

Förfäras ej...

I denna mansdominerade miljö har naturligtvis även kvinnorna sin givna

plats. Margit Rydkvist är emellertid den enda kvinnan bland lärarna. Att hon lär ut maskinskrivningens grunder till blivande fjärrskriftsoperatörer kan man kanske räkna ut. Detta gör hon med hjälp av ett engelskt system "Sight and sound Education", vari en stor ljustavla med tangentsystemet och

bandspelare utgör de viktigaste delarna. På 40 lektionstimmar om 40 minuter lär sig här eleverna göra mellan 200 och 500 nedslag på tre minuter. Man måste prestera 300–350 nedslag för att godkännas. Denna utbildning ligger under sambands- och stabstjänstskolan. Margit Rydkvist har bara gott att säga om sina vpl elever. – De bjuder till och vill verkligen försöka åstadkomma ett resultat, säger hon. Det är ju ett absolut tvång att de uppmärksamt följer instruktionerna på ljustavlan och de muntliga direktiv som bandspelaren lämnar.

Välutrustad verkstad

Som tidigare sagts förfogar man inte överallt över topmodern utrustning, men för den grundutbildning som bl.a. tekniska skolan ger har man goda resurser. Verkstaden är allsidigt utrustad och man har både svets- (argon- och el-) och smidesverkstad samt ett plåt-slageri. Därtill kommer ett mindre laboratorium för bl.a. hållfasthetsprov. En uppskuren RM 8-motor och en "avklädd" 35:a finns, förutom diverse vapen för felsökningsändamål.

Sammanfattningsvis har F14 blivit en effektiv utbildningsorganisation dit flottiljerna med förtroende kan sända sina aspiranter på plutonchefsutbildning, reservofficersutbildning, vplutbildning eller vad som nu erbjuds i utbildningsväg. En kamratlig och ungdomlig anda vilar över skolorna och kanske inte minst detta bidrar till den trivsel man så lätt finner vid F14.

Kåwe

LITE HISTORIK OM F 14

F14, Kungliga Hallands Flygflottilj, sattes upp 1944, alltså i världskrigets allra sista skede, då som attackflottilj med B18 som vapenbärare, berättar CF14 överste Tage Junger. Nästa flygplan blev J28 Vampire och det sista flygsystemet vi hade var A32 Lanser. Men det var ur ett nedläggningsbeslut i början av 60-talet som tanken på ett utbildningsförband föddes och attackflottiljen blev ett skolförband med benämningen Hallands Flygkår.

– Vid en ytterligare omorganisation i början på 1970-talet bytte vi namn igen, nu till Flygvapnets Halmstadsskolor.

– Numera bedrivs här en mycket ►

Den nya skolbyggnaden med basbefälsskolan, BBS, och Flygmaterielskolan, FFS.

omfattande utbildningsverksamhet, till sin huvuddel förlagd vid skolorna här, men delvis också med kurser vid flottiljerna eller annorstädes. Vi redovisar nu 3 200 elever i 250 kurser på ett verksamhetsår, dels i kurser för civil personal och dels för militärer, allt fördelat på våra fyra skolenheter. Är man road av statistik kan man lätt räkna ut att det blir i stort en kursstart per arbetsdag.

Från 2 dagar till 2 år

– Kursernas längd är mycket varierande, från t.ex. ett par år för plutonofficersutbildningen till ett par dagar för vissa specialkurser. För att bedriva denna verksamhet har vi sammanlagt 400 personer anställda, varav mer än 1/3 uteslutande bedriver lärartjänst. Vi måste emellertid även låna in lärarkrafter till vissa kurser, vi kan ju inte ha experter till alla behov som uppstår. Våra fast anställda lärare får vi dessbättre som regel behålla i tjänst, men detta förhållande kan skapa problem på sikt genom att skolorna tillförs allt för lite nytt blod. Ett annat problem är att lärarna ska vara krigsplacerade, och därför måste delta i vissa övningar.

Info det är svårt det . . .

– Här vid F14 – som på de flesta håll (vår anm) – har vi vissa problem med den interna informationen. Men vi försöker lösa problemen genom att utnyttja vår förnämliga reprocentral. Vi ger ut en periodisk skrift kallad "F14-Nytt", vari även de värnpliktiga får medverka. Varje vecka kompletterar vi med "Veckobladet", där vi meddelar vad som sker kommande vecka. Dessutom har vi en efterhandsinformation, som följdriktigt döpts till "Hänt på F14". Information är, som sagt, svårt men viktigt och vi kompletterar med muntlig personalorientering några gånger per år. Slutligen har vi chefsmöte varannan vecka.

– Sedan vi fått den nya skolbyggnaden är det nu dags ägna uppmärksamheten åt logementsfrågan. Våra kaser- ner har stått i 35 år och är nu mogna för en total renovering som börjar nu i

höst. Vidare är det aktuellt bygga om en kasern som används för sambands- utbildningen.

-we

Skolverk- samheten

BBS

Flygvapnets basbefälsskola
Skolchef: Övlt Rickard Odhammer

Ger bl.a. grupp- och plutonbefälsutbildning för blivande plutonofficerare (trupp-utbildare och sambandspersonal), för flygtekniker (befälsutbildningsskede), för vpl vaktgruppchefer och för vpl plutonbefälsuttagna.

Man utbildar alla kategorier av kompaniofficerare (skede 1) och flygverk-mästare (befälsutbildningsskede).

BBS ger även krigsbefattningsutbildning för bataljons-, kompani- och plutonchefer i basorganisationen samt fackutbildning.

De väsentligaste utbildningsgrenarna är ledar- och lärarskap, bastjänst, skyddstjänst, fältarbets-tjänst, underhållstjänst, markförsvar samt brandförsvars- och räddningstjänst.

Skolverksamheten är fördelad på två skolavdelningar – en för grundläggande befälsutbildning, en för specialutbildning.

Skolan har årligen ett 50-tal olika kurser med tillsammans ca 1200 elever. Man har kapacitet för 250 elever samtidigt.

Största tillgången i dagens läge är förstås den stora spelanläggningen. Nya lokaliteter utgör de bästa förutsättningar för goda utbildningsresultat, speciellt som skolan även lyckats knyta mycket goda lärarkrafter till sig. För service på utrustningen svarar förvaltningsavdelningen.

Basbefälsskolan är F14 största skolenhet. Man har sammanlagt 53 fasta tjänster och lånar dessutom in lärarkrafter för vissa specialkurser.

FSS

Flygvapnets sambands- och stabstjänstskola

Skolchef: Övlt Karl-Henrik Lindespång

FSS utbildar sambandspersonal i olika nivåer för att dessa på bästa sätt ska kunna utnyttja försvarets sambandsnät. Sambandstjänst innefattar signal-, signalskydds- och ordonnanstjänst. FSS utbildning domineras av de två förstnämnda grenarna. Skolverksamheten är uppdelad i två avdelningar, en för centraliserad grundutbildning av all vpl sambandspersonal i FV, samt en för utbildning av fast anställd personal.

Fyra gånger om året – i mars, juni, oktober och december – får förbanden sina sambandsutbildade vpl från FSS. De har då genomgått en 7–8 veckors kurs till telefonist eller fjärrskriftsexpeditör. Varje värnpliktsomgång avslutas med 3–4 dagars tillämpningsövning.

En tredjedel av telefonisterna får viss signalskyddsutbildning (krypto) under en tilläggsvecka. Fr.o.m. 1978/79 utbildas även kryptobiträden vid FSS.

Efter några månaders förbandstjänst återkommer uttagna telefonister till skolan för vidareutbildning till chefstelefonister. Den kursen tar tre veckor och ger kompetens att tjänstgöra som avlösningschef i sambandsexpedition och som linjegruppchef.

Skolan har också administrativ utbildning för stationskompanichefer (fredskurs), kompaniadjutanter, vpl stabstroppchefer samt från 1979/80 rättsvårdsutbildning på alla nivåer.

FTS

Flygvapnets tekniska skola
Skolchef: Fdir 1 Bengt Magnusson

Skolan sysslar med grundläggande utbildning, vilket innebär att man huvudsakligen strävar efter att ge eleverna förståelse för funktionen hos den materiel som man sedan kommer att möta under utbildningen. Vissa färdighets- och attitydmål ingår också i undervisningen.

Flygtekniker har som civil bakgrund tvåårig praktisk linje i gymnasieskolan och ges vid FTS förståelse för och kunnande om de system som ingår i FV fpl och också om de särskilda bestämmelser och krav som gäller vid arbete med flygplan.

Flygverkmästarkursen, som tidigare kanske varit lite av "teknisk högskola", är numera i allt större utsträckning inriktad på arbetsledande funktioner, allt för att möta kraven på effektivare arbetsledning och ökad flygtidsproduktion vid kompaniet.

Flygtekniker- och flygverkmästarkursernas tekniska skeden är ca 15 månader långa.

Vid FTS genomförs årligen dessutom ett trettiotal kortare specialkurser främst för underhållspersonal ur TSB.

FFS

Flygvapnets flygmaterielskola
Skolchef: Fdir 1 Lennart Fridh

Skolan ger utbildning på flygmaterielen för A-nivåpersonal, men också på B-nivå för flottiljernas och verkstädernas civilanställda. Man ger vidare verkstadsutbildning för civil personal från teleservicebaserna inom basmaterielområdet för såväl A- som B-nivå- underhåll.

Flygplan- och vapenutbildning ingår i kurserna, liksom utbildning inom bas-, el- och teleområdena, radiomaterielutbildning, telefon- och transmissionsmaterial m.m.

Någon tekniker av all round-typ syftar man inte till, men däremot menar man att man inte bör dra gränserna allt för skarpt mellan specialiteterna. Något bör ju den utbildade veta om t.ex. elområdet även om han är utbildad som flygplantekniker och vice versa.

Man svarar även för utbildningen av vpl som är uttagna som baselmekaniker.

FFS är organiserad i tre skolavdelningar: fpl och el, fplelektronik samt basel. Denna indelning har varit rådande sedan FFS byggdes upp 1973.

ATS

Flygtrafikledningstjänsten ATS (Air Traffic Service)

Ett remarkabelt exempel på gott samarbete mellan civil (Luftfartsverket) och militär (FMV) myndighet ges bl.a. vid nybyggnaden av flygtrafikledningens lokaler vid Halmstadsfältet. Sedan många år hade tornfrågan varit ett problem, bl.a. därför att arbetsmiljön i det drygt trettioåriga tornet var dålig. Nästan på dagen ett år efter det att första sammanträdet om en ny ATS-byggnad ägde rum, kunde inflyttningen ske i de nya lokalerna i maj 1978.

"Basbyggnaden" är en nykonstruktion som förmodligen kommer att byggas för liknande ändamål också på andra platser i landet. Tornet är ett av FV:s transportabla TWR som helrenoverats och moderniserats.

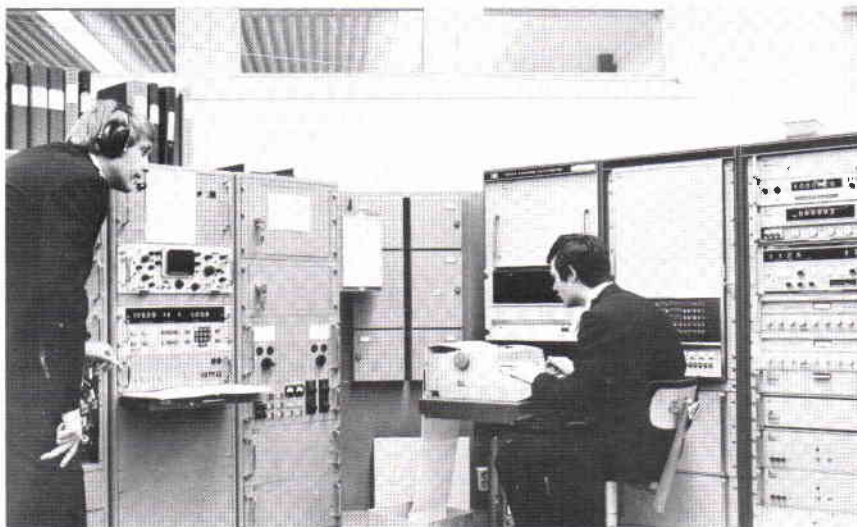

Chefen för ATS, Evan Sönerstam, trivs i sitt nya torn.

Vi träffar en synnerligen belåten skara av personalen med chefen Evan Sönerstam i spetsen. Han och övriga befattningshavare har bara lovord till övers för sina nya lokaliteter. – Bara den som upplevt de lokaler vi hade förut kan göra sig en föreställning om vilken förändring det är, säger Sönerstam. Nu har vi rymliga och varma lokaler, fin runtsikt och en fullgod utrustning som verkligen gör det angenämt att jobba.

– Vi har ca 12 000 flygplanrörelser per år, varav 2 500 är militära. Linjeflyg har sex reguljära turer per dag, resten är affärs- och privatflyg, som snabbt ökar i omfattning.

Från 1 juli 1978, då den militära väderlekstjänsten och därmed också prognostjänsten upphörde på F14, har ATS övertagit väderobservationstjänsten. För detta ändamål har vi här i tornet en mycket fin fjärrutrustning för avläsning av temperaturer, lufttryck m.m. ■

FFS testpanel för fpl 37. T v flygverkmästare Christer Karlsson, t h fng Carl-Erik Johansson (numera FFV-U Linköping).